

*Асоциация на професионалните
географи и регионалисти*

АДМИНИСТРАТИВНИ АСПЕКТИ НА МЕТОДИКАТА

София 2015

В материала са описани областите на НАБЛЮДЕНИЕ НА УРОК, които са предвидени за оценяване на учителския труд в хода на учебно-възпитателния процес и биха имали съществено значение ПРИ АТЕСТИРАНЕ труда на учителя.

ПРОЦЕС НА ОБУЧЕНИЕ /ПРЕПОДАВАНЕ И УЧЕНЕ/

Показател:

ПРОЦЕС НА ПРЕПОДАВАНЕ

1. ПЛАНИРАНЕ И ПРЕДВАРИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

Индикатори:

- Разработен и утвърден тематичен план на учебния материал, съобразен с ДОС и учебния план на училището.
- Годишното разпределение на учебния материал е съобразено с учебната програма и с резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване и го променя гъвкаво при необходимост.
- Има механизъм за промяна на годишното и урочното планиране съобразно потребностите на учениците и са посочени мерки за диференциран и индивидуализиран подход с нуждаещи се от подкрепа ученици.
- Съотношението на уроците за нови знания към тези за упражнения съответства на държавните изисквания.
- **Предварителна подготовка:**
- За урока има подготвени разнообразни учебни материали, съответстващи на различните стилове на учене на учениците.
- Учениците са включени в предварителната подготовка на урока със задачи за проучване, с презентации, с информационни съобщения и пр.

2. ЦЕЛЕПОЛАГАНЕ

- Планира предварително цели на урока и ги операционализира според особеностите на учебния материал, мястото на урока в системата от уроци по темата, нивото на подготовка на класа, потребностите на учениците;
- Ясно и точно формулирани цели, които във висока степен са адекватни на възможностите и потребностите на учениците.

3. СТРУКТУРА НА УРОКА.

- Ясна и методически обоснована структура на урока – макроструктура, мезоструктура, микроструктура.

- Оформени ли са и забележими ли са отделните структурни елементи на урока?
- Отделните структурни елементи на урока позволяват включване на значителна част от учениците, събуждане на интереса им и на потребност от аргументирана позиция и защитата ѝ.
- Открояват се структурни елементи, които са предпочитани и очаквани от учениците и на които учителят отделя допълнително време и внимание.
- Структурните компоненти на урока се разпределят равномерно във времето.
- Урочното време се управлява целесъобразно и има баланс между отделните структурни елементи.
- Времевият лимит на отделните структурни части е балансиран и е свързан с изискването за диференциация и индивидуализация на обучението.
- Учебното съдържание отговаря на ДООИ за съответния учебен предмет и на годишното разпределение.
- Учителят прави опити да осъвремени и актуализира учебното съдържание и показва свои лични предпочитания към отделни аспекти на темата.
- Съдържанието на изложението е адекватно на поставените цели, като се съобразява с възможностите, интересите и потребностите на учениците

4. ИЗЛОЖЕНИЕ НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

- Изложението на учителя позволява да се предизвика интерес и да се мотивират учениците за участие.
- Във висока степен разбираемо и достъпно, адекватно на целите на урока и съобразено с възможностите на учениците.
- На всеки етап от урока обобщава ученическите разсъждения, търси обратна връзка от тях, която определя последващата стратегия и конструкция на изложението.
- Включва учениците в преподаването на новия урок.
- Изложението отговаря в достатъчна степен на целите на урока и възможностите на учениците.
- Обобщава ученическите разсъждения.
- Търси обратна връзка.
- Съдържанието на изложението е адекватно на поставените цели, като се съобразява с възможностите, интересите и потребностите на учениците.

5. ТЕХНОЛОГИЯ НА ПРЕПОДАВАНЕ

ПЛЪТНОСТ И ДИНАМИКА НА УРОКА

- Динамиката на урока се съобразява с конкретни учебни ситуации, както и с мотивацията и емоционалните нагласи на учениците.
- Във висока степен поддържа оптимален темп на работа, връзките между компонентите на урока са ясни и логични, времето за реализирането им е прецизно премерено и достатъчно за изпълнението им.
- Води часа гъвкаво, като следва крайната цел и при необходимост променя етапите на работа, времето минава неусетно и учениците не се уморяват, независимо от броя на разнообразните задачи.

- Поддържа оптимален темп на работа, времето за отделните компоненти на урока е достатъчно за постигане на целите, планирани за часа.
- Стриктно се придържа към планираните дейности по етапите на урока.
- Учителят успява да актуализира и надгражда учебно съдържание от минали уроци и години и да ползва стари знания и опит на учениците.
- Създава възможности за развитие на по-широки разбирания у учениците, чрез обвързване на тяхното учене с жизнената им среда, както и примери от света, на труда и производството
- Учителят успява да управлява, подкрепя и да води учениците при осмислянето и приложението на старо и ново познание, личен опит, идеи, ценности в задачи и казуси, свързани с реалността или със ситуации, които я употребява.
- Обемът на учебния материал се подбира от учителя оптимално и е съобразен с познавателните възможности на учениците.
- Учителят осигурява достатъчно време за отговорите на учениците.

6. МЕЖДУПРЕДМЕТНИ И ВЪТРЕШНОПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

- Реализирани вътрешно-предметни и между-предметни връзки с различни КОО.
- Реализирани вътрешно предметни и между-предметни връзки в същата КОО.
- Реализирани само вътрешно-предметни връзки.
- Учителят често обяснява, че материалът по конкретната тема или раздел е свързан с други учебни предмети или с практически проблеми.

7. МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ

- Прилага във висока степен разнообразни и интерактивни методи на преподаване във всички етапи на урока.
- Частично прилага разнообразни и интерактивни методи на преподаване.
- Прилага традиционни методи на преподаване.
- Учителят прави опити да осъвремени и актуализира учебното съдържание и показва свои лични предпочитания към отделни аспекти на темата.
- Съчетава подходящи методи на обучение.
- Подбрани са разнообразни и подходящи методи според конкретното учебното съдържание.
- Учителят притежава богат арсенал от интерактивни техники и съумява да ги използва ефективно и системно.
- Търсят ли се възможности за "проектно" учене и за участие на учениците в избора на проектни теми.

8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИДАКТИЧЕСКИ СРЕДСТВА

- Прилага разнообразни средства за обучение: задачи с различен характер, образци, инструкции, алгоритми, схеми, модели, смислово съдържателни

вербални ориентири, опорни текстове, планове, илюстративна нагледност, информационни източници.

- Учениците се включват в избора на средства за обучение и при вземане на решения за използването им.
- Средствата за обучение, които учителят използва предизвикват интерес и любознателност и повишават мотивацията за участие.
- Използва разнообразни дидактически средства за онагледяване на учебното съдържание, които са целесъобразно подбрани и съответстват на целите на урока.
- Учителят съумява да използва съвременни информационни и комуникационни технологии в обучението.
- За урока има подготвени разнообразни учебни материали, съответстващи на различните стилове на учене на учениците.
- Средствата за обучение подпомагат учениците при изграждането на умения за извличане на информация, за разбирането и осмислянето ѝ, както и за обобщаване, тълкуване и оценяване /прилагане на полученото знание?
- Урочната работа е интересна, увличаща и ползотворна за учениците.
- Умело и своевременно прилага ИКТ в обучението.

9. УМЕНИЯ ЗА ПРЕЗЕНТИРАНЕ

- Обясненията и изложението на учителя са достъпни и логични, ясни и разбираеми. Преди да премине към нова част, учителят се уверява, че всичко е добре разбрано.
- При излагането на учебното съдържание учителят умее да ангажира вниманието на учениците и да формира интерес към учебния предмет.
- Записът на дъската/екрана е прецизен и нагледен и дава възможност за много добро заучаване.
- Обясненията и изложението на учителя са ясни и разбираеми. При излагане на учебното съдържание, учителят умее да ангажира вниманието на учениците.

10. КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ

ЕЗИК И РЕЧ.

НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ. ПИСМЕНИ КОМУНИКАЦИИ

- Използва адекватни езикови и неезикови средства за изразяване.
- Учителят умее да борави гъвкаво с езикови средства, способстващи да ангажира вниманието на учениците.
- Богата, точна и изразителна реч на учителя в урока.
- Във висока степен владее техники за формулиране на достъпни и разбираеми въпроси, които изискват задълбочени отговори и прилагане на наученото, чрез максимална творческа дейност.
- Умее да изслушва учениците, окуражава и подкрепя изказването на различни мнения, като доразвива казаното.
- Държи на пълния и точен изказ на учениците.

- Стимулира ги да са постоянно активни, да правят предложения да питат, да предполагат, да дават свои идеи.
- Контактът между учителя и учениците е взаимен и двупосочен.
- Работи с целия клас, а не само с определени ученици.
- Има високи изисквания за постижения.
- Използва когато е необходимо разтоварващо общуване.
- Внушава положителна емоция.
- Формулира достъпни и разбираеми въпроси, които изискват задълбочени отговори и прилагане на наученото.
- Поставя въпроси с различно ниво на трудност.
- При въпросите с повишена трудност учителят съумява ли да насочва и подпомага чрез инструкции, модели, алгоритми и др. указания?
- Може ли учителят да отговаря на "трудни" въпроси, понеже е много добър в специалността си?
- Осигурява достатъчно време на учениците да отговарят.
- Учителят следи отговорите на учениците.
- Учителят анализира отговорите на учениците и осигурява обратна връзка, за да формира умения за стил, за аргументирано, целенасочено и прецизно изработено становище.
- Подкрепя се търсенето и изразяването на лично мнение, ако то е добре аргументирано, дори когато е различно от утвърдени и приети гледни точки.
- Използва се "мозъчна атака" за решаване на дискуссионни въпроси и у учениците има свобода да търсят нестандартни и неочаквани отговори.
- Учителят успява да създаде и да ръководи дискуссионна среда: желание за участие с умела защита на лична позиция?
- Учениците демонстрират ясен и независим начин на мислене.
ученикът има добра идея и иска да каже нещо, но учителят не обръща внимание и да предпочита своите "любимци."
- Контактът между учителя и учениците е взаимен и двупосочен. Внушава положителна емоция. Мотивира и стимулира учениците да водят прегледно работните тетрадки.
- Напомня на учениците изисквания за работа в тетрадките.
- По-голямата част /всички/ ученици се включват ли се в урочната работа.
- Използва се техниката "работа в групи" с цел участие в дискусиите на всички ученици.
- Осигурява се мобилност на говорителите на групите с цел всеки ученик да се упражни да структурира и публично да защитава позицията на групата.
- С цел да намали напрежението, да създаде увереност и да мотивира стремеж към постижение и изява, учителят успява да променя състава на малките групи, както и да диференцира по трудност задачите и въпросите.
- Учителят работи предимно с добрите ученици, а другите да остават пренебрегнати.
- Учителят умее да борави гъвкаво с езикови средства, способстващи да ангажира вниманието на учениците.

- Учителят умее да използва неезикови средства за изразяване, адекватни на ситуацията.
- При усвояването на основните знания и умения се обръща особено внимание на разбирането, а не на запомнянето.
- Учениците вземат участие при планирането на дейностите в часа, при използването на различни техники, както и при оценяване на резултатите от своята работа.
- Учителят успява ли да преодолее преподаването с акцент върху възпроизвеждането и да го замени с акцент върху разбирането?

11. ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯ И ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ

- Постига се диференциация чрез задачи към основния информационен текст на учителя.
- Прилага във висока степен индивидуален и диференциран подход.
- Създава подкрепяща среда за учениците със СОП и ги мотивира за участие в учебно възпитателния процес, както и за деца от друг етнос, които имат образователни затруднения, като получават обучителни и образователни материали в подходяща форма.
- Същевременно подкрепя и работи с даровити деца. В края на часа търси обратна връзка за постигнатото от тях.
- Прилага индивидуален и диференциран подход с деца и ученици, които имат обучителни затруднения (деца и ученици със СОП, такива, които са от друг етнос и др.), като получават обучителни и образователни материали.
- Осигурява връзка между съдържанието на настоящия урок и предходни уроци и по-рано изучаван материал.
- Учителят има своя система за диагностика на резултатите и я използва при организацията на урока и индивидуализация на учебните дейности в часа и извън него.
- Учителят задава въпроси с различна трудност за постигане на диференциран подход в урочната работа?
- При въпросите с повишена трудност учителят съумява да насочва и подпомага чрез инструкции, модели, алгоритми и др. указания.
- Може ли учителят да отговаря на "трудни" въпроси, понеже е много добър в специалността си?
- Учениците имат усет за оптимално използване на времето за отговори и се стремят да имат кратка, ясна и логична структура.
- Учителят следи отговорите на учениците.
- Учителят анализира ли отговорите на учениците и осигурява ли обратна връзка, за да формира умения за стил, за аргументирано, целенасочено и прецизно изработено становище.
- Подкрепя ли се търсенето и изразяването на лично мнение, ако то е добре аргументирано, дори когато е различно от утвърдени и приети гледни точки?

- Учителят обсъжда с отделни ученици резултатите и постиженията и им поставя персонални задачи за осигуряване на напредък.
- Има ученици, които сами търсят помощ, подкрепа и съдействие от учителя за развитието и за академичното си израстване.

ПРОЦЕС НА УЧЕНЕ (УЧЕБНА ДЕЙНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ)

12. МОТИВАЦИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

- Учениците са мотивирани за участие и проявяват активност в урока и в извънурочната дейност по предмета.
- Урочната работа е интересна, увличаща и ползотворна за учениците.
- Преобладават ли ""интересните"" часове, при които не само се пише, четете, говори и беседва, а и в които има групова работа, филми, екскурзии, библиотека, компютри, срещи и когато в урока се ползва нещо, изработено или намерено от ученика?
- Учениците научават ли чрез дейностите в часа неща, които според тях са важни за бъдещото им развитие?
- Учителят провежда ли целенасочени консултации въз основа на наблюдения и изводи от диагностиката за паралелката и за отделни ученици?
- **АКТИВНОСТ**
- Активността на учениците е осъзната потребност за академично им израстване с цел висока образованост и благополучие в живота.
- Активните в урока ученици се чувстват уважавани и приети; в паралелката ученето се приема като ценност.
- Активните и успяващите ученици пренебрегвани и иронизирани ли са в класа?
- Използва се "мозъчна атака" за решаване на дискуссионни въпроси и у учениците има свобода да търсят нестандартни и неочаквани отговори?
- Учителят успява да създаде и да ръководи дискуссионна среда: желание за участие с умела защита на лична позиция.
- Учениците демонстрират ясен и независим начин на мислене.
- Случва ли се често, когато ученикът има добра идея и иска да каже нещо, учителят да не обръща внимание и да предпочита своите "любимци"?
- Използва ли се техниката "работа в групи" с цел участие в дискусиите на всички ученици?
- На говорителите на групите се осигурява мобилност с цел всеки ученик да се упражни да структурира и публично да защитава позицията на групата.
- Учителят успява ли да променя състава на малките групи, както и да диференцира по трудност задачите и въпросите с цел да намали напрежението, да създаде увереност и да мотивира стремеж към постижение и изява.
- Предпочита ли учителят да работи предимно с добрите ученици, а другите да остават пренебрегнати?
- Учителят е мотивирал учениците да водят прегледно работните тетрадки.

- Чрез ангажиране на учениците и участието им в урочната работа, учителят успява да направи предмета си особено интересен и привлекателен.
- Има ли случаи, когато ученикът направи грешка или се държи лошо, учителят да го обижда или да му се подиграва пред целия клас и това да е причина за неучастието и бездействието в урока и по предмета?
- Урочната работа се базира на минал опит и на получени по неформален път знания.
- Старите знания и миналия опит използват ли се за събуждане на интерес към темата /"мозъчна атака", "синонимно гнездо", "анalogии" и др. техники/ и това маркира ли се като структурен елемент на урока.
- . Добри резултати от предишните дейности на учениците използват ли се от учителя за онагледяване и демонстриране на положителен опит.
- Учениците имат развити умения за самостоятелно учене.
- Учениците проявяват умения за работа в група.
- При работа в група учениците могат ли да изпълняват различни роли /говорители, дебатиратели, задаващи въпроси, обучители и пр./ и да водят дискусията по утвърдени от тях правила?
- Учителят умее ли да променя броя и състава на групите /мобилност/ с оглед на различни образователни цели?
- Разпределението на учениците в групи подчинено и съобразено ли е с личните им интереси, нужди и възможности?
- Формирана ли е у отделните ученици способност за самооценка на участието в урока, на самостоятелната дейност и на равнището на придобитите умения и компетентности.

13. ДИСЦИПЛИНА

- По време на обучението наблюдава и ръководи процеса, така че да осигури дисциплина и нормално протичане на ученето.
- Работната атмосфера и дисциплината в урока са резултат от добро взаимодействие и заинтересованост от страна на учениците, а не от страха и властта на учителя.
- Учителят успява да осигури дисциплина, работна атмосфера и нормално протичане на урока.
- Работната атмосфера и дисциплината в урока са резултат от добро взаимодействие и заинтересованост от страна на учениците, а не от страха и властта на учителя.

14. ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

- Взети са всички необходими мерки за безопасна работа и се спазват правилата за предотвратяване на рисковете, проведени са необходимите инструктажи срещу подпис.
- **Санитарно-хигиенни условия в класната стая:**

- Учителят създава благоприятни санитарно-хигиенни условия в класната стая за провеждане на образователно-възпитателен процес – чистота, осветеност, подредба на пространството, проветреност на помещението.
- Не са взети всички необходими според нормативната база мерки.
- Проведените инструктажи са актуализирани, обхващат всички ученици.

15. ВОДЕНЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА УЧИЛИЩНА ДОКУМЕНТАЦИЯ - ДНЕВНИК, МАТЕРИАЛНА КНИГА. (СПАЗВАНЕ НА НАРЕДБА №4 /16.04.2003 НА МОМН, ЗА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА)

- Спазва, винаги и акуратно, изискванията на Наредба 4 за водене на ЗУД: начин на водене, срокове, отстраняване на грешките.
- Разпределението му е ясно, преструктурира го при нужда и го отразява ясно. *Не се нуждае* от последващ контрол;
- Спазва изискванията на Наредба 4 за водене на ЗУД: начин на водене, срокове, отстраняване на грешките, *но се нуждае* от подкрепящ контрол.
- Разпределението му е ясно, преструктурира го при нужда.
- Закъснява с вписване на информация в ЗУД, изисквана от Наредба 4.
- Отстраняване на грешките след посочване.

16. РЕЗУЛТАТИ НА УЧЕНИЦИТЕ В ЧАСА

- Учениците успяват да се справят бързо с основните задачи, самостоятелно изпълняват допълнителни и предлагат варианти за промяна линията на урока, съобразно необходимостта.
- Учениците със СОП са в подкрепяща среда.
- Учениците успяват да се справят с основните задачи, изпълняват допълнителни по указание и изказват мнение по предложени варианти за промяна линията на урока, съобразно необходимостта.
- Учениците се справят с основните задачи, изпълняват допълнителни по указание.
- Учениците със СОП работят със собствено темпо.
- Учениците се справят с основните задачи.
- Успяващи и изоставащи работят с еднакъв обем и темпо.

17. ВЪЗПИТАВАЩА ДЕЙНОСТ

- Осъществява във висока степен възпитаваща дейност в духа на общочовешки ценности, както и на хуманизъм и демократизъм в процеса на урока.
- Утвърждава атмосфера на доверие и толерантност.
- Всяко незадоволително поведение се коригира ефективно.
- Дава личен пример с добър външен вид и уравновесеност на поведенчески и емоционални изяви, което внушава респект и уважение;

- Случва се урочната тема да бъде повод за кратка дискусия извън предмета – по проблем от съвремението или по морални въпроси.

18. УМЕНИЯ ЗА РАБОТА В ЕКИП

- Осъществява елементи на възпитаваща дейност в духа на общочовешки ценности, както и на хуманизъм и демократизъм в процеса на урока.
- Прави опити да създава атмосфера на доверие и толерантност.
- Стреми се всяко незадоволително поведение да коригира ефективно.
- Във висока степен учениците имат изградени умения за работа в екип.
- При поставяне на задачи за екипна работа, учениците се организират бързо и работата им е високоефективна, като дава възможност да проявят способностите си.
- Учениците имат изградени умения за работа в екип.
- При поставяне на задачи за екипна работа се организират бързо и работата им е ефективна, като по-голямата част от учениците проявяват способностите си.

ОЦЕНЯВАНЕ

19. ОЦЕНКА НА ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА ЗА ЧАСА ПЛАНИРАНИ ЗАДАЧИ ЗА УЧЕНИЦИТЕ ЗА ЧАСА

- Извършен е предварително целесъобразен подбор и подредба на предвидените задачи за часа.
- Те са прецизно планирани и подготвени; времето, което се отделя за всяка една от тях, е много добре премерено за изпълнението им.
- Има пълно съответствие с темата/дейността и предполагат пренос на нови знания към нови ситуации, както и прилагането на наученото чрез максимална творческа дейност;
- Предвидените задачи за часа са старателно планирани и подготвени; времето, което се отделя за всяка една от тях, е достатъчно за изпълнението им.
- Има пълно съответствие с темата/дейността и предполагат пренос на нови знания към нови ситуации, както и прилагането на наученото чрез творческа дейност.

ДОМАШНА РАБОТА

- Предварително зададената домашната работа използва ефективно за реализиране на целите на урока и планира целесъобразна такава за следващия час;
- Предварително зададената домашната работа използва за реализиране на целите на урока и планира целесъобразна такава за следващия час.
- Проверява домашната работа и/или не задава такава.
- Има ли разработена от учителя система от домашни задачи?
- Създадени възможности учениците да затвърдяват и оптимизират знанията си както в клас, така и чрез структурирани домашни задачи.

- Ако ученикът има трудности при ученето, може ли още в часа да разчита на помощ, разбиране и указания от учителя?
- Учениците имат ли развити умения за извличане на информация от глобалните мрежи ?
- Училището осигурява ли равен достъп до интернет или достъп с предимство за ученици, които нямат възможности за това вкъщи?
- Има ли утвърдена практика от ползване на учебна, научна или научнопопулярна литература в урока или при изпълнение на домашни задачи?
- Има ли училищна библиотека /библотечно-информационен център/, от който може да се ползва необходимата литература по предмета?
- Учителят стимулира ползването на допълнителна литература и на източници от интернет.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

- Учителят познава ли изискванията и дейностите за развитие на ключовите компетентности?
- Учениците познават ли и разбират ли същността на ключовите компетентности?
- Може ли да се твърди, че работата на учителя по предмета е пряко насочена към развитие на ключовите компетентности у учениците?
- Опитът на учениците обогатява ли се чрез учебни екскурзии, наблюдения и други форми на работа?

20. ПОДГОТВЕНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ЧАСА

- Изготвените обучителни и образователни материали за часа са прецизно подготвени и напълно съответстват на темата/дейността.
- Наблюдава се разнообразие на материалите по отношение на различните потребности на учениците и същите способстват във висока степен за развитието им.
- Изготвените обучителни и образователни материали за часа са предварително подготвени и съответстват на темата/дейността.
- Наблюдава се разнообразие на материалите по отношение на различните потребности на учениците и същите способстват за развитието им.

21. ПОДГОТВЕНИ УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

- Планирано е използване на разнообразни учебно-технически средства, като всяко едно от тях е апробирано предварително и използването му в хода на урока е точно определено и съответства на темата/дейността, за което е предвидено.
- Използва учебно-технически средства, които предварително са апробирани.
- Има съответствие между темата/дейността и вида на УТС, избрано от учителя.

ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА ИМ

22. МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА

- Познават ли се от учениците и родителите изискванията за оценяване и провеждат ли се ежегодни информационни кампании в началото на учебната година?
- Спазва ДОС за оценяване на резултатите от обучението на учениците.
- Известна ли е на учениците/на родителите скалата на оценяването при тестовете по различни учебни предмети?
- Има ли разработени и утвърдени училищни "стандарти" /училищни добри практики/ за оценяване по отделни предмети и познати ли са те на учениците?
- Прилага ли се еднаква система и единни изисквания за оценяване при различни учители по един предмет?
- Има ли разнообразие на форми за проверка и оценка на постиженията на учениците (формални, неформални, вътрешни, външни форми на оценяване, самооценяване и взаимно оценяване)?
- Използва ефективни и разнообразни форми на проверка и оценка, самооценяване и взаимно оценяване между учениците.
- Датите за тестовете и класните работи известни ли са предварително на учениците и на родителите и това може ли да бъде доказано?
- Разнообразните форми за проверка и оценка имат ли свой коефициент на тежест и участват ли с него при определяне на срочната и на годишната окончателна оценка?
- "Овластени" ли са главните учители да наблюдават и да анализират дейността на учителите позапознаването на учениците със училищната система за оценяване по всеки отделен предмет.
- Използва във висока степен разнообразни методи на оценяване и самооценяване от страна на учениците.
- Има ясно формулирани изисквания към знанията им по предмета от страна на учителя.
- Учениците се направляват да преценяват и самооценяват, за да знаят какво трябва да развият у себе си.
- Оценките на учителя са обективни и много добре аргументирани, в резултат на което получава информация за ученическите потребности.
- Използва разнообразни методи на оценяване.
- Учениците са запознати с изискванията към знанията им по предмета от страна на учителя.
- Оценките му са обективни и аргументирани, в резултат на което получава информация за ученическите потребности;
- Учителят стреми ли се най-изпълнителните ученици да получат най-високо признание?
- Вярно ли е твърдението, че учителят няма „любими ученици“ и оценяването не се повлиява от произхода на ученика респ. от приятелския кръг на учителя?

- Родителите приемат ли учителя за загрижен, справедлив и стремящ се да посочи всеки успех на ученика и по този начин да го мотивира и приобщи към ученето и училището?
- Учителят мотивира писмено и устно своите оценки, в зависимост от формата на проверка.
- Мотивировката при оценяването съответства ли на показаното от конкретния ученик или има административно формален характер?
- Мотивираният писмен или устен анализ съдържа ли индивидуални препоръки и насоки за подобрене?
- Учителят използва получената при оценяването информация за подобряване на резултатите.
- Домашните работи контролират и коригират ли се навреме и редовно, като проверката на правилността на изпълнението им се осъществява при оптимално съчетаване на контрол, самоконтрол и взаимоконтрол?
- Чрез домашните работи се създават условия за претоварване на учениците и до отказ от тяхното изпълнение.
- Обемът на домашните работи уравновесен ли е и съобразен ли е с домашните работи по други предмети?
- Учениците справят ли се с домашните работи без чужда помощ?
- Разработена ли е от учителя по предмета негова система за поставяне на домашни задачи /брой, вид, честота, дозирани оптимално по обем и трудност задачи, инструктаж по изпълнението им, тежест/принос за срочната и годишната оценка/ ?
- Преди учителят да даде домашна работа или нещо за учене, осведомява ли се дали учениците вече са получили други домашни или им предстои тестово изпитване?

23. СПАЗВАНЕ НА НАРЕДБА № 3/ 15.04.2003 ЗА ОЦЕНЯВАНЕ В БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ

- Оценява ритмично постиженията на учениците, в съответствие с Наредба 3, проверява внимателно писмените работи на учениците, отстранява грешките, оценява ги и записва аргументирана рецензия.
- Сортира и съхранява входно и изходно ниво, срочни самостоятелни работи;
- Оценява ритмично постиженията на учениците, в съответствие с Наредба 3, проверява внимателно писмените работи на учениците, отстранява грешките, оценява ги.
- Съхранява входно и изходно ниво, срочни самостоятелни работи
- Оценява постиженията на учениците, в съответствие с Наредба 3, проверява писмени работи на учениците, отстранява грешки, оценява ги.
- Съхранява самостоятелни работи.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И ПОДКРЕПА

24. ПОДКРЕПА НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО И ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ, СЪОБРАЗНО ТЕХНИТЕ АКТУАЛНИ ПОТРЕБНОСТИ И СПОСОБНОСТИ

- Учителят предоставя ли подкрепа съобразно с обусловените от индивидуалността на всеки ученик потребности и въз основа на утвърдени практики за това в училището.
- Учителят успява ли при контактите си с учениците в урока и извън него да подкрепя и насърчава учениците със специални образователни потребности, таланти и заложби или билингвистични особености?
- Съумява ли учителят да подхожда диференцирано при дейностите и задачите в клас и да осигурява участието на ученици с различни способности.
- Учителят използва ли "подкрепящ" стил на взаимодействие с учениците и родителите /проявява добронамерено, дружелюбно отношение, зачита ги, интересува се от техните потребности и интереси, от отношението им към учебната дейност, към себе си, умее да оказва подкрепа, да дава препоръки и да се съобразява с обстоятелствата/?
- Умее ли учителят да използва разнообразни техники за създаване на положителна атмосфера в клас и за избягване на монотонност (например: използва хумор и игрови елементи; усмихва се; настроен е приятелски; спокоен е; търпелив е; уверен е; отзивчив е към личните проблеми на учениците; работи с ентузиазъм, който може да бъде почувстван от учениците и който ги кара и те да работят по същия начин; установява позитивна атмосфера и др.)?
- Учителят умее ли да поощрява, да упълномощава, да делегира разумни отговорности на учениците, да създава ситуации, в които те да се почувстват силни, значими, необходими, да ги насърчава като изтъква полезността или помощта на всеки?
- Проявява ли педагогическият специалист уважение към многообразието – религиозно, етническо, социално-икономическо, културно и др.?

ОБРАЗОВАТЕЛНИ САЙТОВЕ:

- <http://www.bglog.net/obrazovanie/10016>
- Министерство на образованието и науката
<http://www.minedu.government.bg/opencms/opencms/>
- Каталог на българските училища: <http://www.school-bg.com/>
- Национален образователен портал: <http://content.e-edu.bg/>
- Е-образование7 <http://www.e-edu.bg/flashsite/index.html>
- „Къде да уча?“ – образователен портал: <http://www.kadedaucha.com/>
- Международен образователен сървър на ЮНЕСКО: <http://www.dadalos-iizdvv.org/index.html>
- Частни училища и езикови курсове: <http://www.uchenik.com/>
- Българският детски портал: <http://www.az-deteto.com/index.php>
- Българският портал на знанието: <http://znam.bg/com/home>
- Регистър на училищата, детските градини и обслужващите звена:
<http://www2.minedu.government.bg/adminmon/schools/>
- Образователен сайт за новостите в българското образование:
<http://www.obrazovaniето.com/>
- Академични и университетски сайтове в България:
<http://www.geology.bas.bg/acadnet.html>
- Фондация „Пайдея“: <http://www.paideiafoundation.org/>
- MENSA – България: <http://www.mensa-bg.org/>
- „Малкият принц“: <http://malkiqtprinc.atspace.com/index.htm>
- Подготовка и регистрация за изпитите за TOEFL IBT/ SAT I/ SAT II/ GRE/ GMAT/ FCE/ CAMBRIDGE/ IELTS/: <http://stoyanoff.com/>
- Слънчевата система: <http://www.solarsystemnow.info/>
- Още един сайт за Слънчевата система: <http://solarsystembg.hit.bg/>
- Астрономия и космос: <http://www.inkons.com/space/>
- Астрономически портал: <http://astro.314c.com/>
- Слънце и слънчева активност: <http://web.hit.bg/sun/>
- Юпитер и Сатурн: <http://jupisat.hit.bg/>
- Слънцето: <http://sun-history.hit.bg/>
- Марс: <http://redmystery.hit.bg/>
- Червената планета Марс: <http://free.hit.bg/red-planet/>
- Сайт за гражданско образование и критическо мислене:
<http://www.argumenti.org/index.php>
- Резервати по българския бряг: <http://geocities.com/peevy2001/reserves.htm>
- Дивите растения в България: <http://wildplants.hit.bg/>
- Лонгозни гори: <http://members.lycos.co.uk/newiaqua/article-527.html>
- Лечебните растения на Шуменското плато: <http://bilki.100webpace.net/>
- Орхидеите: <http://samfox.100webpace.net/>
- Сайт за екология и околна среда: <http://www.gorichka.bg/>
- Екообразование: <http://ekoobrazovanie.net/>
- Национален парк Централен Балкан:
<http://www.centralbalkannationalpark.org/bg/index.phtml>
- Зелените растения – белите дробове на планетата: <http://foresty.hit.bg/>
- Изменението на климата: <http://www.bluelink.net/climate/>
- Екология: <http://ecopolize.hit.bg/>
- Екология на Черно море: <http://ebs.hit.bg/>
- Българско черноморско крайбрежие: <http://www.geocities.com/peevy2001/>

- Сайт по ботаника: <http://botanika.hit.bg/>
- Справочник на билките в България: <http://bilky.hit.bg/>
- Дрогите: <http://web.need.bg/zadrogite/>
- Човешкото тяло: <http://www.human-body.hit.bg/>
- Всичко за динозаврите: <http://dinozavri.start.bg/>
- Защитените птици в България: <http://birds1.hit.bg/>
- Диви животни: <http://www.wildlife.hit.bg/>
- Змиите в България: <http://www.bulgariansnakes.info/>
- Произход на живота: <http://www.origin.hit.bg/bulgarian.htm>
- Сайт за екзотични животни: <http://onion.atspace.com/>
- Тарантули: <http://tarantulas-bg.hit.bg/index.html>
- Видове папагали: <http://debian.bs.spnet.net/parrotsinbg/articles/parrotspecies.html>
- Произходът на живота и теорията за хаоса: <http://bioxaoc.uni.cc/>
- Земноводни и влечуги в България и на Балканския полуостров: <http://www.herpetology.hit.bg/>
- Гръбначните животни на България: <http://vertebrata.hit.bg/>
- Акулите: <http://the-sharks.hit.bg/>
- Опазване на сухоземните костенурки: <http://testudo.bspb.org/>
- Мравките: <http://mravki.hit.bg/>
- Червената книга: <http://store3.data.bg/redbook/Skipt%20intro.html>
- География на България: <http://geografiabg.start.bg/>
- Резервати и защитени територии: http://www.zt-rioswpz.hit.bg/rezerv_k.html
- Пътеводител към Западни Родопи: <http://web.hit.bg/rodopi/index.html>
- Сайт за пътеписи: <http://www.disagi.com/>
- Атлас на почвите в България: http://geospace4.imbm.bas.bg/poch_frame.htm
- Геологията – начин на мислене: <http://geology.hit.bg/>
- Горива и енергия: <http://goriva1.hit.bg/>
- Българските планини: <http://free.hit.bg/bg-mountains/>
- Карти: <http://karta.hit.bg/>
- Седемте чудеса на света: <http://7wonders.hit.bg/>
- „Опознай България“: <http://www.bulgarian-monuments.com/>
- Древен Египет: <http://ancient-egypt.hit.bg/>
- Копривщица: <http://koprivshtica-bg.hit.bg/>
- История на град Варна: <http://varna.info.bg/>
- Тангра: <http://tangra.bitex.com/bul/zafondaciata.htm>

ЧУДЕСАТА НА СВЕТА:

- <http://chudesatanasveta.com>
- Енциклопедия „Тайните на света“: <http://www.worldstory.net/bg/>
- ИТ енциклопедия: <http://www.itencyclopedia.info/>
- Българска аквариумна енциклопедия: <http://aquariumbg.com/index.php>
- Икономическа енциклопедия: <http://im.cablebg.net/>
- Справочник на енциклопедиите в интернет: <http://www.digsys.bg/bgnews/media.html?media=63880302>
- Възрожденска историческа енциклопедия: <http://istoria.8m.com/>
- Юридическа енциклопедия: <http://www-it.fmi.uni-sofia.bg/courses/pc3/>
- БГ енциклопедия: <http://e-psylon.net/dot/index.php?item=article>

РЕЧНИЦИ:

- Терминологичен речник по хигиена и медицинска екология: <http://www.eunet.bg/media/media.html?media=15359768>
- Синонимен речник: <http://mp3.zonebg.com/syn/>
- Интернет речник: <http://www.infotel.bg/rech/interdict.htm>
- Речник към тематичен комплекс Европейски съюз: http://www.dadalos-europe.org/bg/materialien/glossar_a.htm
- Астрономически речник: <http://www.bgastronomy.com/index.asp>
- Речник на неологизмите: <http://www.neolog.nl/>
- Кратък философски речник: <http://philosophy.evgenidinev.com/>
- Библейски речник: <http://bible.netbg.com/bible/dic/contents.html>
- Православен речник: <http://www.pravoslaviето.com/rechnik/index.htm>
- Речник по информатика: <http://lml.bas.bg/~anton/linux/rechnik.html>
- Справочник за мерните единици: <http://www.digsys.bg/bgnews/media.html?media=47549806>

ТЕХНОЛОГИИ:

- HTML самоучител: <http://teachweb.antenі.com/html/tutorial/bulgarian/frames.htm>
- Информатика и информационни технологии: <http://jemil.my.contact.bg/it.htm>
- Уеб страница с MS WORD: <http://x3minvestor.hit.bg/members/how2do.htm>
- Уроци по компютърна грамотност: <http://pchelp.cablebg.net/Tutorials/Tutorials.htm>
- Уроци за работа с дизайнерски програми:
- http://uroci.net/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=5&Itemid=92
- <http://studio-bg.com/index.php?show=cat&id=8>
- Работа с Photoshop:
- <http://www.youngdesigner.info/>
- <http://photoshop-bg.com/>
- Уроци и скриптове: <http://www.it-place.net/index.php>
- XHTML ръководство, уроци и tutorial по HTML: <http://www.v111p.com/f1-bg/xhtml1#thisdoc>
- Онлайн курс по интернет технологии: <http://www-it.fmi.uni-sofia.bg/courses/pc3/>
- Учебник за работа с Macromedia Dreamweaver: <http://macrodream.hit.bg/index1.html>
- Сайт за уеб: <http://wt.noxis.net/>
- Създаване на уеб сайт: <http://ihelp.hit.bg/>

КВАЛИФИКАЦИЯ

- Безплатно месечно списание за кандидатстване в чужбина: <http://www.uni-compass.com/>
- Списание „Образование и кариера”: <http://www.abonamenti.com/ok/>

НАЦИОНАЛНИ СТРАТЕГИИ

- Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри
- [НАЦИОНАЛЕН ПЛАН за изпълнение на дейностите по Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри \(2014-2020\)](#)
- <https://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>

- Информационен център за новини и ресурси в българската наука: <http://www.green.democrit.com/bg/index.php>

ЗА ВАШИТЕ УЧЕНИЦИ:

- Тийн учител: <http://www.teenproblem.net/school/>
- Безплатни кандидатстудентски теми по география: <http://geografia.kabinata.com/>
- Библиотека „Словото“: <http://www.slovo.bg/index.php3>
- Многофайлова библиотека: <http://bezmonitor.com/texts.htm#grim>
- Българска народна библиотека: <http://narodnabiblioteka.info/index.php/start>
- Електронни книги на български: <http://web.hit.bg/e-books/>
- Книги с фантастика: <http://sfbg.us/index.html>
- Библиотека за българска славистика: <http://www.libsu.uni-sofia.bg/slavica/>
- Моята библиотека: <http://borislav.free.fr/mylib/>
- Безплатна библиотека: http://www.e-bookbg.com/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
- Библиотека: <http://www.softisbg.com/library/default.htm>
- Тайни и загадки: <http://info.datacom.bg/tribak/mystery/web/index.htm>
- Световните мистерии: <http://www.fenomenibg.com/modules/news/>
- Мистерии: <http://free.hit.bg/rila/>
- Развиване на интелигентността у децата: <http://portal.bg/bin/swap?http://children-iq.hit.bg>
- Забавна наука: <http://funnyscience.hit.bg/>